

Till:
Finansinspektionen
E-post: finansinspektionen@fi.se

Datum: 2019-11-05

Yttrande

Kopia: fi.registrator@regeringskansliet.se
fi.fma.fpm@regeringskansliet.se

Dnr. 19-13451

Remiss – Förslag till ändringar Finansinspektionens föreskrifter om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism

Svenska Försäkringsförmedlares förening (SFM) har beretts tillfälle att ge synpunkter på rubricerade remiss. Avseende de ändringar i Finansinspektionens föreskrifter om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (FFFS 2017:11) som föreslås i remissen har SFM inget att invända mot i sak.

Ett regelverk som är riskbaserat är en absolut förutsättning för att effektivt motverka penningtvätt och finansiering av terrorism. SFM har därför dels ett antal övergripande synpunkter med anledning av Finansinspektionens fortsatta arbete med FFFS 2017:11, dels synpunkter som bedöms bli relevanta med anledning av regeringens proposition 2018/19:158 En ny reglering för tjänstepensionsföretag.

FFFS 2017:11 6 kap. 6 §

Finansinspektionen har meddelat att översynen av denna bestämmelse inte kommer ske inom ramen för rubricerad remiss. SFM är dock av uppfattningen att det behöver komma till stånd en ändring av denna bestämmelse.

SFM har i tidigare remissvar¹ påpekat att det i vissa fall är orimligt att en verksamhetsutövers behov av funktioner som arbetar med penningtvätt skulle bedömas endast mot bakgrund av antalet anställda. Antalet anställda är en av flera faktorer som ska vägas in i en riskbaserad ansats. Det är även viktigt att verksamhetens art, exempelvis en aktör som i huvudsak förmedlar lågriskprodukter såsom tjänstepension, tillmäts betydelse. Efter den remissen tog Finansinspektionen till sig detta i fråga om funktionerna särskild utsedd befattningshavare och oberoende granskningsfunktion.

Avseende centralt funktionsansvarig ska samtliga verksamhetsutövare ha en sådan funktion, oavsett verksamhetens storlek, art eller andra omständigheter. SFM har inget att invända mot att funktionen som sådan ska finnas. Såsom bestämmelsen i FFFS 2017:11 6

¹ Synpunkter på Finansinspektionens remiss med förslag till föreskrifter om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (Dnr 16-2467)

kap. 6 § nu är utformad tillmöts dock varken antalet anställda eller verksamhetens art någon betydelse alls vad gäller hur en aktör ska organisera funktionen centralt funktionsansvarig. Verksamhetsutövare ska ha en centralt funktionsansvarig som dels är oberoende från verksamheten och dels är placerad inom företaget, oavsett om verksamheten har en anställd eller fyrtio anställda, och oavsett vilka produkter som distribueras.

FFFS 2017:11 6 kap. 6 § leder till en icke riskbaserad tillämpning av kraven på en centralt funktionsansvarig för små och medelstora aktörer. SFM understryker därför på nytt vikten av att verksamhetens storlek och art är faktorer som borde få betydelse för hur etablering av centralt funktionsansvarig ska ske enligt lag (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (PTL), 6 kap. 2 §.

Syftet med centralt funktionsansvarig är att säkerställa verksamhetsutövarnas regelefterlevnad och interna kontroll rörande penningtvätt och finansiering av terrorism. Risken för penningtvätt och finansiering av terrorism är vid försäkringsförmedling generellt låg, i och med att försäkringsförmedlaren agerar som en mellanhand mellan kunden och försäkringsbolaget.

Många försäkringsförmedlare bedrivs vidare som fåmansföretag med en eller ett fåtal anställda. Enligt gällande regelverk ska varje berörd verksamhetsutövare ha en centralt funktionsansvarig inom bolaget som dessutom är oberoende från verksamheten. Att anställa en person i ett fåmansföretag med förmedlarverksamhet, som ska ha tillräcklig kompetens och som dessutom ska hålla sig oberoende från övrig verksamhet, innebär en mycket stor kostnad i förhållande till den begränsade risken. En sådan verksamhetsutövare kan alltså inte tillämpa ett riskbaserat förhållningssätt utan är tvungen att vidta mer ingripande åtgärder än vad risken för penningtvätt borde leda till.

SFM ser ingen anledning för att inte tillåta möjligheten att uppdra funktionen till en lämplig person utanför verksamheten. SFM ser snarare att det skulle innebära en kvalitetshöjning, då det skulle möjliggöra för små aktörer att uppdra funktionen åt en person som arbetar aktivt med penningtvätsfrågor. SFM föreslår att kravet på att centralt funktionsansvarig ska placeras inom företaget tas bort, och i andra hand att kravet på att centralt funktionsansvarig ska vara oberoende tas bort.

I övrigt instämmer SFM i Svensk Försäkrings remissvar 2019-10-28² vad gäller centralt funktionsansvarig.

FFFS 2017:11 och En ny reglering för tjänstepensionsföretag

Enligt förslaget till ny lag om tjänstepensionsrörelse³ införs en ny rörelseform, tjänstepensionsrörelse som bedrivs av tjänstepensionsföretag. Livförsäkringsföretag kommer även fortsättningsvis kunna tillhandahålla tjänstepensionsförsäkring under Försäkringsrörelselagen (2010:2043). Tjänstepensionsförsäkring är dock samma typ av försäkringsprodukt som i nuläget, det rör sig inte om en ny tryggandeform och tjänstepensionsrörelse är alltså en form av försäkringsrörelse.⁴ Enligt förslaget undantas tjänstepensionsföretags distribution av tjänstepensionsförsäkring från tillämpningsområdet för PTL, däremot inte tjänstepensionsförsäkring som distribueras av ett livförsäkringsföretag.⁵

² Remiss – Förslag till ändringar Finansinspektionens föreskrifter om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism

³ Prop. 2018/19:158 En ny reglering för tjänstepensionsföretag

⁴ Prop. 2018/19:158 s. 183.

⁵ Se prop. 2019/18:158 s. 655 ff. (elektronisk version)

Anknutna försäkringsförmedlare undantas från tillämpningen av PTL – på grund av att det saknas behov av ett självständigt ansvar hos den anknutna förmedlaren.⁶ Vad gäller kommande reglering för tjänstepensionsföretag, och berörda tjänstepensionsförsäkringar, ser heller inte utredningen att det finns legala skäl eller andra riskbaserade behov av ansvar under PTL.⁷

SFM ser det klart rimliga i denna riskbaserade ansats och förutsätter att de produkter som tillhandahålls av sådana tjänstepensionsföretag, och för den del tjänstepensionsförsäkring från livförsäkringsföretag, tillmäts motsvarande låga risknivå hos de aktörer som distribuerar dessa produkter genom försäkringsdistribution. Det mest ändamålsenliga och SFM:s förslag, är att distribution av livförsäkring fortsatt utgör tillämpningsområdet för lag (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, men att tjänstepensionsförsäkring enligt definition i förslag till (ny)lag om tjänstepensionsföretag 1 kap. 4 §, undantas.⁸

SFM är sammanfattningsvis av uppfattningen att den inneboende risken i produkten, tjänstepensionsförsäkring, bör bedömas likvärdig oavsett vilken verksamhetsutövare som distribuerar den. SFM är medveten om att ovanstående rör en lagstiftningsfråga, som Finansinspektionen inte råder över. SFM:s förslag är därför att Finansinspektionen i framtida föreskriftsarbete och rapporteringskrav tar hänsyn till att lättnaderna för tjänstepensionsföretag även bör tillämpas för övriga aktörer som tillhandahåller eller distribuerar tjänstepensionsförsäkringar.

Stockholm den 5 november 2019,

Karin Lindblad
VD, SFM

Per Johan Gidlund
Jurist, SFM

⁶ Se prop. 2017/18:216 s. 101f (elektronisk version)

⁷ Se prop. 2019/18:158 s. 655 ff. (elektronisk version)

⁸ För förmedlars del skulle undantaget för tjänstepensionsförsäkring i så fall implementeras i PTL 1 kap. 2 § p. 5.